

CASP2022

Koordinirane aktivnosti
za sigurnost proizvoda

Ozonski
pročistači zraka
i sterilizatori

Završno
izvješće

Tablica sadržaja

Sadržaj	2
Popis kratica	2
Izvršni sažetak	3
1. dio	
1. Pregled aktivnosti	4
1.1. Uključena tijela za nadzor tržišta (TNT-ovi)	4
1.2. Obuhvaćeni proizvodi i kriteriji ispitivanja	4
1.2.1. Obuhvaćeni proizvodi	4
1.2.2. Kriteriji ispitivanja	4
2. Uzorkovanje i ispitivanje	5
2.1. Raspodjela i kanali uzorkovanja	5
2.2. Postupak ispitivanja	5
3. Rezultati ispitivanja	6
3.1. Pregled rezultata ispitivanja i glavni nalazi	6
3.2. Rezultati po odredbi	6
3.3. Zaključci o rezultatima ispitivanja	7
4. Procjene rizika i mjere	8
4.1. Rezultati procjene rizika	8
4.2. Korektivne mjere	8
5. Zaključci i preporuke	9
5.1. Zaključci	9
5.2. Preporuke za dionike	9
2. dio	
1. Što je CASP?	10
Uloge i odgovornosti	
2. Plan rada za aktivnosti povezane s određenim proizvodom	11
3. Alati i procesi za aktivnosti povezane s određenim proizvodom	12

Popis kratica

KRATICA	OPIS
AOP	Aktivnost povezana s određenim proizvodom
CASP	Koordinirane aktivnosti za sigurnost proizvoda
EGP	Europski gospodarski prostor
EK	Europska komisija
EN	Europski standard
EU	Europska unija
GU JUST	Glavna uprava Europske komisije za pravosuđe i zaštitu potrošača
LVD	Direktiva o niskom naponu (2014/35/EU)
RAPEX	Sustav brze razmjene informacija
Smjernice RAPEX	Odluka Komisije (EU) 2019/417
TNT	Tijelo za nadzor tržišta
UV	Ultraljubičasto

Izvršni sažetak

Ciljevi aktivnosti

Projektima koordiniranih aktivnosti za sigurnost proizvoda (CASP) svim tijelima za nadzor tržišta iz zemalja Europske unije (EU) / Europskog gospodarskog prostora (EGP) omogućuje se da zajednički osiguraju brzo uklanjanje nesigurnih proizvoda s jedinstvenog tržišta. Ova aktivnost bila je usmjerena na ozonske pročištače zraka i sterilizatore. Proizvodi su uzorkovani i ispitani u skladu sa zajednički dogovorenim kriterijima u europskom laboratoriju koji su odabrala uključena tijela za nadzor tržišta.

Obuhvaćeni proizvodi

Ozonski pročištači zraka i sterilizatori koji se mrežno napajaju te koji stoje na podu ili na površini.

Glavni kriteriji ispitivanja

Plan ispitivanja uključivao je:

- odabir odredbi iz europskog standarda EN 60335-1:2012 Sigurnost električnih kućanskih i sličnih aparata (upotrebljava se zajedno sa standardom EN 60335-2-65 o aparatima za pročišćavanje zraka)
- EN 60335-2-109 – odredba 32. Zračenje, toksičnost i slične opasnosti
- EN 62471:2008 Fotobiološka sigurnost lampi i sustava s lampama.

Rezultati

- Ukupno 14 od 16 ispitanih uzoraka nije ispunilo najmanje jedan od zahtjeva obuhvaćenih planom ispitivanja.
- Odredbe standarda EN 60335-1:2012 koje su proizvele posebno velik broj uzoraka koji nisu ispunjavali zahtjeve bile su odredba 7 – Označivanje (11 uzoraka), odredba 8 – Zaštita dijelova pod naponom (7 uzoraka), odredba 22 – Konstrukcija (9 uzoraka) i odredba 29 – Zračni razmaci, puzne staze i čvrsta izolacija (8 uzoraka).
- Ukupno sedam uzoraka od njih 16 nije ispunilo zahtjeve standarda EN 62471:2008, Fotobiološka sigurnost lampi i sustava s lampama.
- Ukupno 10 uzoraka od njih 16 nije ispunilo zahtjeve odredbe 32. norme EN 60335-2-109:2010, Zračenje, toksičnost i slične opasnosti.

Zaključci

Aktivnost je pokazala alarmantne rezultate jer 14 uzoraka od njih 16 nije ispunilo najmanje jedan od zahtjeva plana ispitivanja. To upućuje na to da se gospodarski subjekti suočavaju s poteškoćama u pogledu pridržavanja mjerodavnih standarda, i to ne samo onih koji se odnose na opasnosti koje su specifične za proizvod, već i općih zahtjeva za električnu sigurnost.

Na temelju aktivnosti pokrenutih zajedničkom kampanjom ispitivanja (do 14. travnja 2023.) dva su proizvoda povučena s tržišta. Mjere za ostale proizvode koji nisu ispunili zahtjeve još uvijek su u tijeku.

Ključne preporuke

Za potrošače

- Proizvode upotrebljavajte na odgovarajući način i pažljivo **sljedite upute o vremenu i načinu upotrebe te obratite pozornost na upozorenja** na uređajima. Upotrebljavajte samo rezervne dijelove koje je odobrio proizvođač.
- Budite oprezni kada upotrebljavate uređaje koji proizvode ozon. **Ozon je iznimno korozivan**, stoga loše dizajnirani uređaji koji proizvode visoke razine ove tvari mogu narušiti električnu sigurnost.

Za gospodarske subjekte

Kada dizajnirate takve proizvode, osigurajte sljedeće:

- ultraljubičasto (UV) zračenje ne dolazi u izravan kontakt s očima ili kožom
- filter proizvoda ne može se ukloniti bez alata, a proizvodom se ne može upravljati bez filtra
- proizvod ne proizvodi razine ozona koje su opasne za korisnika.

Slijedite osnovna načela **dizajna za sigurnost električnih proizvoda**.

Za tijela javne vlasti

- Pri nadzoru tržišta nastavite usmjeravati napore na ozonske pročištače zraka i sterilizatore. To je **sektor proizvoda u nastajanju** koji zahtijeva znatnu intervenciju kako bi se osigurala sukladnost i kako bi se upravljalo trenutačnim rizicima.
- **Educirajte potrošače** o rizicima koje ti proizvodi predstavljaju.

Za organizacije za normizaciju

S obzirom na njihovu očiglednu popularnost i poteškoće za koje se čini da ih proizvođači imaju u smislu izrade sigurnog i sukladnog proizvoda, razmislite o razvoju posebnog standarda za ovu klasu proizvoda.

1. Pregled aktivnosti

1.1. Uključena tijela za nadzor tržišta (TNT-ovi)

U aktivnosti povezanoj s određenim proizvodom (AOP) Ozonski pročištači zraka i sterilizatori sudjelovala su četiri tijela za nadzor tržišta iz četiriju država članica EU-a.

Tablica 1 – Popis uključenih tijela za nadzor tržišta

ZEMLJA	TNT
Češka	Češko tijelo za trgovinsku inspekciju
Slovačka Republika	Slovačka trgovačka inspekcija
Slovenija	Tržišni inspektorat Republike Slovenije
Švedska	Nacionalni odbor za električnu sigurnost

1.2. Obuhvaćeni proizvodi i kriteriji ispitivanja

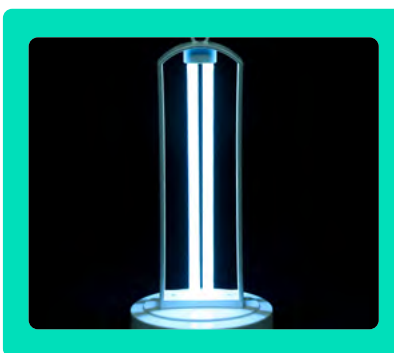
1.2.1. Obuhvaćeni proizvodi

Tijela za nadzor tržišta usuglasila su se ograničiti opseg obuhvaćenih proizvoda na uređaje koji se mrežno napajaju

te koji stoje na podu ili na površini. Proizvodi na baterije i komercijalni ili ugrađeni proizvodi nisu bili obuhvaćeni ovom aktivnošću.

OZONSKI PROČISTAČ ZRAKA

UV LAMPA

1.2.2. Kriteriji ispitivanja

Ozonski pročištači zraka i sterilizatori nisu regulirani zakonodavstvom za određene proizvode, osim Direktivom o niskom naponu (2014/35/EU) (LVD). Standard EN 60335-2-65 može se primjenjivati za procjenu električne sigurnosti aparata za pročišćavanje zraka za kućanstvo i slične svrhe, ali ne postoje posebni zahtjevi za procjenu emisija ozona i sigurnosti izvora UV zračenja za te određene proizvode. Stoga su analogijom primijenjeni najprikladniji usklađeni standardi¹.

Stoga je na temelju rasprava s tijelima za nadzor tržišta i tehničkim stručnjakom usuglašeno da će plan ispitivanja uključivati zahtjeve sljedećih standarda:

- **EN 60335-1:2012 Sigurnost električnih kućanskih i sličnih uređaja.** U ovom standardu navode se glavni zahtjevi za sve kućanske aparate na mrežni pogon, a primjenjuje se zajedno s relevantnim specijalističkim standardima kao što je EN 60335-2-65 Posebni zahtjevi aparata za čišćenje zraka. Ispitivanja su se odabrala primjenom mjerodavnih odredbi kako bi se utvrdili glavni električni i mehanički rizici koje predstavljaju uzorci.

- **EN 60335 Kućanski električni i slični uređaji – dio 2-109: Posebni zahtjevi za aparate koji ultraljubičastim (UV) zračenjem djeluju na vodu.** Konkretno, odredba 32. Zračenje, toksičnost i slične opasnosti primijenjena je kako bi se procijenilo premašuje li proizvedeni ozon granične vrijednosti utvrđene standardom.
- **EN 62471:2008 Fotobiološka sigurnost lampi i sustava s lampama.** Laboratorij je ovaj standard primijenio kao referentni za sigurnost izvora UV zračenja i, iako pojedinačne odredbe nisu uzete u obzir, ponuđeno je mišljenje o tome je li predmetni sustav lampi u skladu sa standardom.

Osim laboratorijskih ispitivanja, tijela za nadzor tržišta provjeravala su i prateća upozorenja, oznake i upute na svojim nacionalnim jezicima. Tehnički stručnjak pripremio je kontrolni popis s glavnim zahtjevima kako bi tijelima za nadzor tržišta pružio dodatne smjernice.

¹ Sljedeći standardi primijenjeni su kao standardi koji se izravno primjenjuju na ovu klasu proizvoda: EN 60335-1:2012, Opći standard za kućanske aparate na mrežni pogon; EN 62471:2008 Fotobiološka sigurnost lampi i sustava s lampama.

2. Uzorkovanje i ispitivanje

2.1. Raspodjela i kanali uzorkovanja

Uzorkovanje je provedeno na temelju prethodnog izbora svakog tijela za nadzor tržišta, a u skladu s osobitostima svakog tržišta. Tijela za nadzor tržišta prikupila su ukupno 18 uzoraka i na internetu (15 uzoraka) i iz fizičkih trgovina (tri uzorka). Za jedan se uzorak naposljetku utvrdilo da ga se neće ispitivati jer

je namijenjen samo za profesionalnu upotrebu i nije dostupan potrošačima na tržištu². Nadalje, švedsko tijelo za nadzor tržišta kupilo je jedan uzorak na internetu, ali nikada nije stigao u ured tog tijela za nadzor tržišta te stoga nije ispitivan.

Tablica 2 – Broj uzoraka koje su prikupila uključena tijela za nadzor tržišta

ZEMLJA	TNT	BROJ UZORAKA
Češka	Češko tijelo za trgovinsku inspekciju	4
Slovačka Republika	Slovačka trgovačka inspekcija	4
Slovenija	Tržišni inspektorat Republike Slovenije	4
Švedska	Nacionalni odbor za električnu sigurnost	6
UKUPNO		18

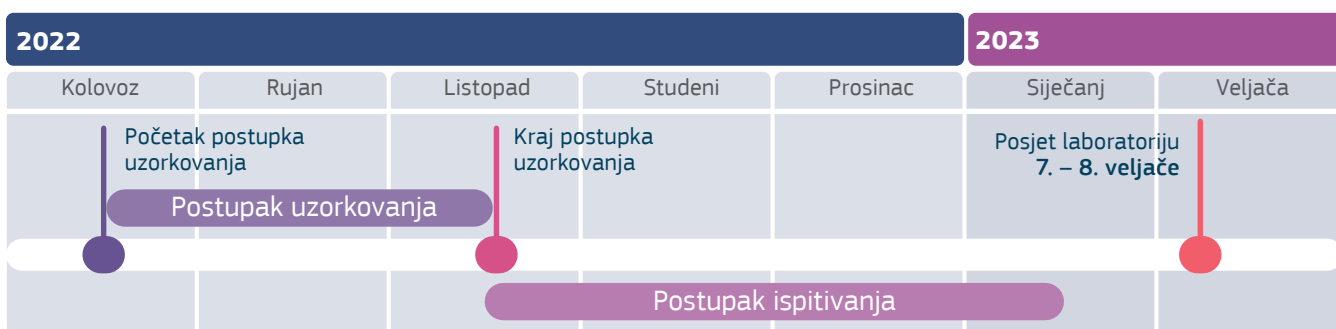
2.2. Postupak ispitivanja

Ispitni laboratorij za ovu aktivnost odabran je u okviru natječajnog postupka raspisanog u svibnju 2022. godine. Specifikacije natječaja poslana su u 209 laboratorija u EU-u/EGP-u koji su utvrđeni u skladu sa strategijom projektnog tima za uključivanje laboratorija. Od svakog laboratorija zatraženo je da dostavi ponudu, uključujući elemente navedene u natječajnoj dokumentaciji, kao što su detaljne informacije o cijenama i prateći dokumenti u kojima se navode dokazi o certificiranju, relevantno iskustvo stručnjaka i izvješća o ispitivanju. Četiri laboratorija dostavila su ponudu u zadanom roku i sva četiri pozvana su na razgovor kako bi se dodatno raspravilo o

njihovim ponudama. Tijekom međusastanka tijelima za nadzor tržišta predstavljene su usporedne analize tehničke kvalitete i financijskih aspekata ponuda dobivenih od laboratorija. Tijela za nadzor tržišta odabrala su laboratorij kojem je dodijeljen najveći broj bodova u pogledu tehničke kvalitete.

Nakon odabira laboratorija tijela za nadzor tržišta dobila su tri mjeseca da prikupe uzorke i pošalju ih u laboratorij. Postupak ispitivanja nije kasnio i dovršen je 24. siječnja 2023. Posjet laboratoriju održan je 7. i 8. veljače 2023.

Slika 1 – Kronologija postupka uzorkovanja i ispitivanja

² Smatralo se da proizvod nije obuhvaćen ispitivanjem, a rezultati ispitivanja nisu uključeni u brojke ovog izvješća.

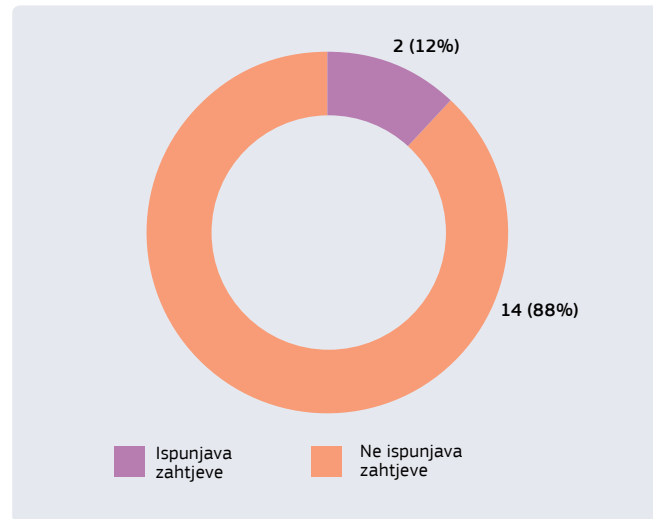
3. Rezultati ispitivanja

3.1. Pregled rezultata ispitivanja i glavni nalazi

Ukupno 14 od 16 ispitanih uzoraka nije ispunilo najmanje jedan od zahtjeva navedenih u planu ispitivanja, kao što je prikazano na slici 2.

Tijela za nadzor tržišta provela su provjere upozorenja, oznaka i uputa na svojim nacionalnim jezicima. Od 16 uzorka, njih deset nije ispunilo zahtjeve. Najčešća problemi s neusklađenosti odnosili su se na: upozorenja i oznake koje nedostaju, informacije o proizvodnju koje nisu na službenom jeziku, nepotpune upute za uređaje s UV-C odašiljačima.

Slika 2 – Ukupni rezultati ispitivanja (isključujući upozorenja, oznake i upute) (N = 16)

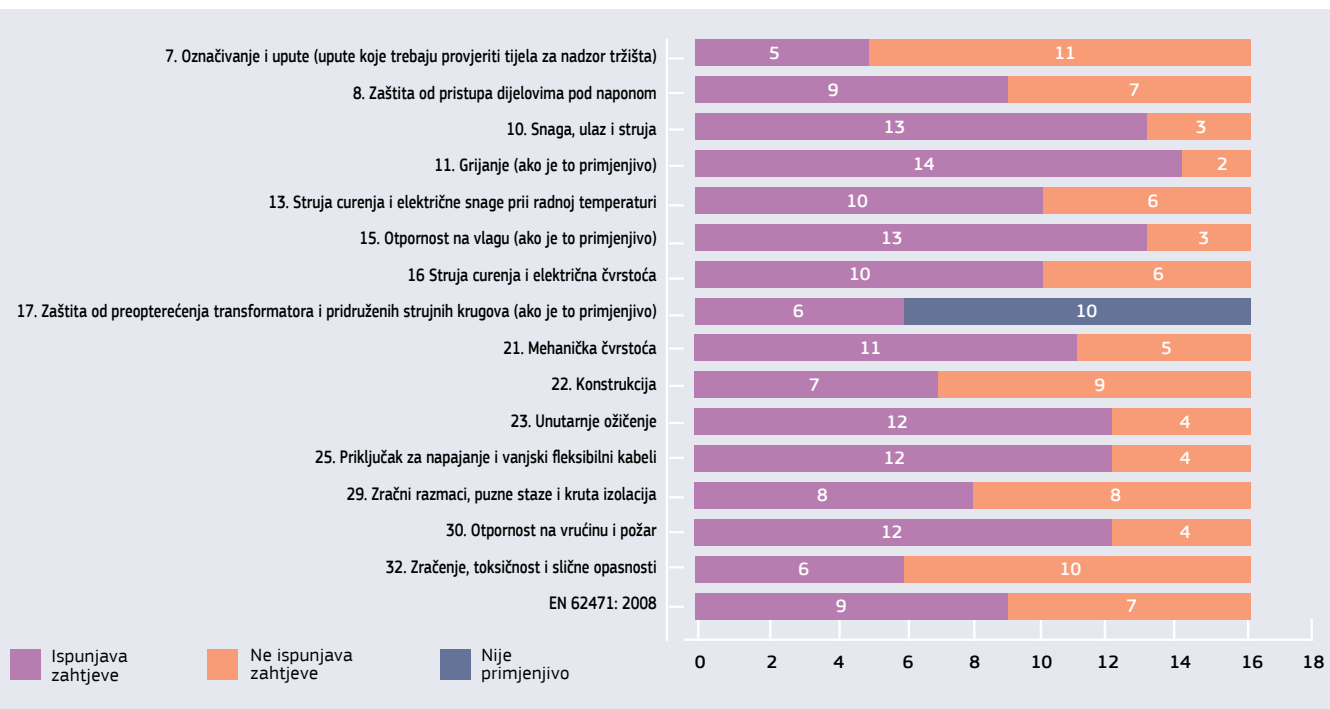

3.2. Rezultati po odredbi

Promotri li se rezultati po odredbama standarda EN 60335-1:2012, odredbe koje su proizvele posebno velik broj uzoraka koji nisu ispunjavali zahtjeve uključivale su odredbu 7 (Označivanje), odredbu 8 (Zaštita od pristupa dijelovima pod naponom), odredbu 22 (Konstrukcija) i odredbu 29 (Zračni razmaci, puzne staze i čvrsta izolacija). Na slici 3 prikazuje se detaljniji pregled rezultata ispitivanja po odredbi.

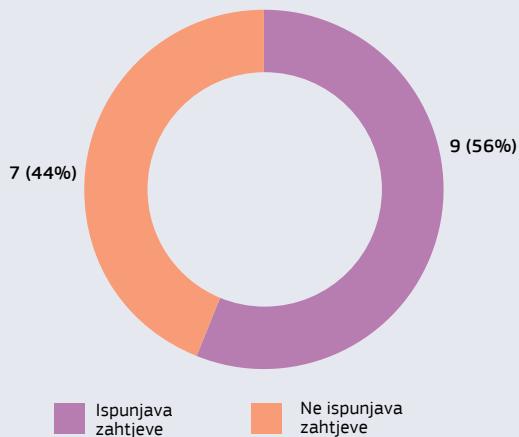
22 (Konstrukcija) i odredbu 29 (Zračni razmaci, puzne staze i čvrsta izolacija). Na slici 3 prikazuje se detaljniji pregled rezultata ispitivanja po odredbi.

Slika 3 – Rezultati ispitivanja po odredbi – EN 60335-1:2012 (N = 16)

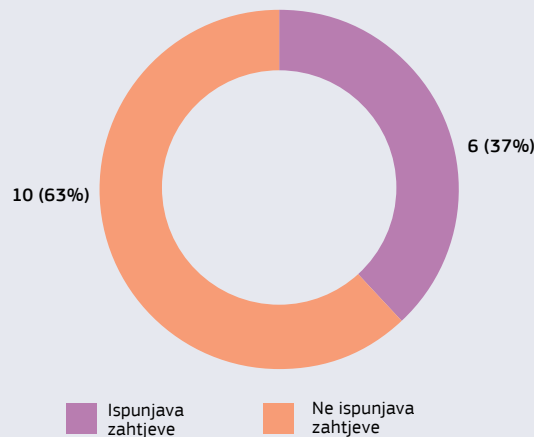
Kada su se uzorci ispitivali prema standardu EN 62471:2008, Fotobiološka sigurnost lampi i sustava s lampama, sedam uzoraka od njih 16 nije ispunilo zahtjeve (vidjeti *sliku 4*).

Slika 4 – Rezultati – EN 62471:2008 (N = 16)

Kada su se uzorci ispitivali prema odredbi 32 standarda EN 60335-2-109:2010, Zračenje, toksičnost i slične opasnosti, 11 uzoraka od njih 16 nije ispunilo zahtjeve (vidjeti *sliku 5*).

Slika 5 – Rezultati, EN 60335-2-109:2010 – Odredba 32, Opasnosti od zračenja, toksičnost i slične opasnosti (N = 16)

3.3. Zaključci o rezultatima ispitivanja

Uzmu li se u obzir ispitivanja koja je proveo laboratorij i provjere tijela za nadzor tržišta u pogledu upozorenja, oznaka i uputa, 14 uzoraka od njih 16 nije ispunilo zahtjeve navedene u planu ispitivanja. Neki uzorci nisu ispunjavali određene tehničke zahtjeve povezane s određenom funkcijom i svrhom proizvoda za koje ne postoje izravno primjenjivi usklađeni standardi i na koje su analogijom primijenjeni drugi standardi. Međutim, znatan broj uzoraka nisu ispunjavali zahtjeve električne sigurnosti za koje je dobro utvrđen profil rizika za sve električne proizvode.

Ozonski pročistači zraka i sterilizatori relativno su nova vrsta proizvoda, a rezultati ispitivanja ukazuju na to da se proizvođači suočavaju s izazovima u ispunjavanju relevantnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva i standarda. To može biti posljedica nezrelosti tržišta ili nedostatka izravno mjerodavnih standarda za proizvode iako se ponekad nisu poštovali čak ni osnovni zahtjevi za električnu sigurnost koji se temelje na dobro poznatim inženjerskim načelima.

Iz aktivnosti su, među ostalima, proizašli i sljedeći glavni nalazi:

- Ispitani proizvodi predstavljaju opasnosti koje mogu predstavljati znatan rizik za korisnike ili u vezi s načelima osnovne električne sigurnosti ili u vezi s posebnom funkcijom proizvoda.
- Dizajneri i proizvođači imaju poteškoća u pogledu ublažavanja određenih opasnosti novih proizvoda, posebno kada ne postoje dostupni standardi za njihovo kvantificiranje. Čini se da mnogi igrači na tržištu pročistača zraka koje u nastajanju nisu odgovarajuće odgovorili na sigurnosne zahtjeve Direktive o niskom naponu³ koji se uvijek moraju ispuniti.
- Ne postoji poseban zahtjev za primjereno ocjenjivanje učinkovitosti tih proizvoda, što znači da proizvod može biti siguran u smislu svojih emisija, ali zapravo ne može ispuniti svoju namjenu (čišćenje zraka).

Glavni rizici

Glavne vrste rizika utvrđene u ispitivanjima su sljedeće:

- strujni udar i požar**, za uzorke koji nisu ispunjavali električne zahtjeve.
- izloženost UV zračenju**. Može uzrokovati ozbiljne ozljede očiju i kože kada izloženost traje dovoljno dugo.
- izloženost ozonu**. Ovaj prirodni plin je oksidator i, kada se javlja u koncentracijama većima od navedenih granica, može biti štetan za dišni sustav bilo kojeg potrošača, a posebno za one posebno osjetljive (npr. osobe koje pate od astme).
- predvidiva zlouporaba**. Postoje inherentni rizici koje ti proizvodi predstavljaju. Opasnosti, kao ni sigurni načini upotrebe, ne moraju uvijek biti očite korisniku. Stoga su **upute i upozorenja** ključni za upravljanje rizicima.

Na primjer, ako u uputama nije jasno navedeno da korisnik mora napustiti prostoriju dok je ozonski pročistač zraka uključen, korisnik bi mogao ostati u prostoriji i biti izložen razinama ozona većima od graničnih vrijednosti. Nadalje, proizvodi mogu imati dijelove koji su zamjenjivi tijekom očekivanog vijeka trajanja proizvoda. Ako oni nemaju potpuno isti dizajn i specifikaciju kao originalni dio, mogu utjecati na rizik koji predstavlja proizvod jer to možda više nije proizvod koji je isti originalno dizajniranom i proizvedenom proizvodu.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32014L0035>

4. Procjene rizika i mjere

4.1. Rezultati procjene rizika

Svi uređaji koji su izravno povezani s mrežom moraju biti u skladu s Direktivom o niskom naponu. Pri procjeni predstavlja li proizvod rizik trebalo bi poštovati načela utvrđena u Smjernicama RAPEX⁴. Tim se smjernicama utvrđuje metoda procjene rizika koju tijela za nadzor tržišta mogu primijeniti za procjenu razine rizika koju potrošački proizvodi predstavljaju za zdravlje i sigurnost potrošača te za odlučivanje o tome je li potrebna obavijest u sustavu Safety Gate. Poseban alat smjernica za procjenu rizika⁵ ili „alat SPR“ za provedbu procjena rizika (koji u obzir uzima načela navedena u Smjernicama RAPEX) dostupan je na internetskoj stranici RAPEX-a i u aplikaciji RAPEX. Na slici 6 prikazane su razine rizika (na temelju procjena rizika koje su provela tijela za nadzor tržišta) uzoraka koji nisu ispunili zahtjeve.

Slika 6 – Pregled razina rizika uzoraka koji nisu ispunili zahtjeve (N = 14)

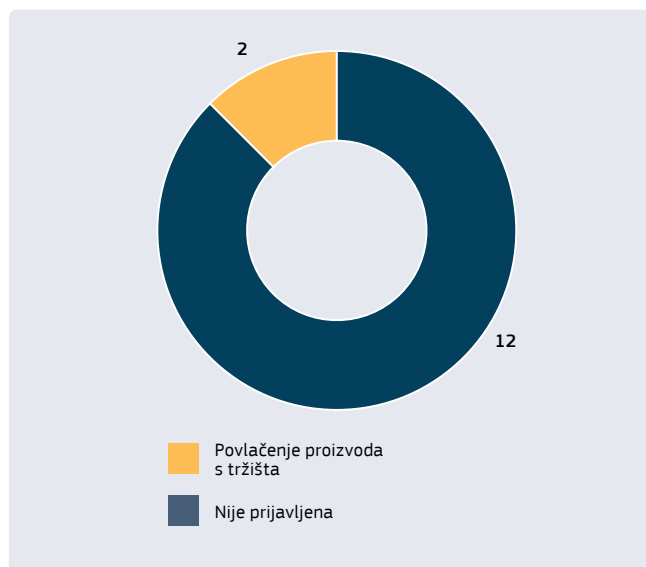

4.2. Korektivne mjere

Na temelju rezultata ispitivanja i provedenih procjena rizika tijela za nadzor tržišta odlučuju o tome koje korektivne mjere treba poduzeti u pogledu proizvoda koji nisu u skladu sa zakonodavstvom EU-a i/ili primjenjivim standardima osmišljenima kao pomoć pri dizajniranju sigurnih i usklađenih proizvoda. Na slici 7 prikazane su korektivne mjere poduzete u vezi s proizvodima koji nisu ispunjavali zahtjeve. Nadalje, kada se utvrdi ozbiljan rizik, tijela za nadzor tržišta zakonski su dužna dostaviti obavijest u sustav Safety Gate (u skladu s člankom 12.1 Direktive o općoj sigurnosti proizvoda (2001/95/EZ)⁶. Smjernicama RAPEX⁷ također se preporučuje dostava obavijesti o mjerama poduzetima u vezi s proizvodima koji nisu ozbiljno rizični.

Na temelju aktivnosti pokrenutih zajedničkom kampanjom ispitivanja (do 14. travnja 2023.) dva su proizvoda povučena s tržišta. Mjere za ostale proizvode koji nisu ispunili zahtjeve još uvijek su u tijeku.

Slika 7 – Mjere donesene za uzorke koji nisu ispunjavali zahtjeve (N = 14)

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/LSU/?uri=CELEX:32019D0417>

⁵ RAG ECL V10 (europa.eu)

⁶ Uredba (EU) 2023/988 o općoj sigurnosti proizvoda objavljena je u Službenom listu 23. svibnja 2023.:

[EUR-Lex - 32023R0988 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=LEGISUM%3A4390682). Stupa na snagu 12. lipnja 2023., a počinje se primjenjivati 13. prosinca 2024.

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=LEGISUM%3A4390682>

5. Zaključci i preporuke

5.1. Zaključci

Ozonski pročistači zraka i sterilizatori relativno su nova vrsta proizvoda te nisu regulirani zakonodavstvom za određene proizvode, osim Direktivom o niskom naponu. Iako postoji standard (EN 60335-2-65) koji se može primjenjivati za procjenu električne sigurnosti aparata za pročišćavanje zraka za kućanstvo i slične svrhe, ne postoje posebni zahtjevi za procjenu emisija ozona i sigurnosti izvora UV zračenja za te određene proizvode. Stoga su analogijom primijenjeni najprikladniji usklađeni standardi.

Aktivnost je pokazala alarmantne rezultate jer 14 uzoraka od njih 16 nije ispunilo zahtjeve navedene u planu ispitivanja. Taj element upućuje na to da se gospodarski subjekti suočavaju s poteškoćama u pogledu ublažavanja određenih opasnosti novih proizvoda jer

ne postoje standardi za njihovo kvantificiranje te mogu samo primjenjivati standarde po analogiji.

Glavni utvrđeni rizici su: strujni udar, požar, izloženost UV zračenju većem od graničnih vrijednosti, što može uzrokovati ozljede očiju i kože, izloženost razinama ozona većima od graničnih vrijednosti, što može naštetiti dišnom sustavu, rizici povezani sa zloupotrebom proizvoda zbog nepotpunih, netočnih ili nepostojećih upozorenja, oznaka i uputa.

Na temelju aktivnosti pokrenutih zajedničkom kampanjom ispitivanja (do 14. travnja 2023.) dva su proizvoda povučena s tržišta. Mjere za ostale proizvode koji nisu ispunili zahtjeve još uvijek su u tijeku.

5.2. Preporuke za dionike

Sljedeće preporuke temelje se na ishodu procesa ispitivanja i rasprava među tijelima za nadzor tržišta tijekom projekta.

Za potrošače

Budite oprezni pri kupnji ozonskih pročistača zraka i sterilizatora jer su u svim uzorkovanim i ispitanim proizvodima zabilježeni **opći električni rizici** kao i **rizici specifični za proizvod**.

Proizvode upotrebljavajte na odgovarajući način i pažljivo **sljedite upute** o vremenu i načinu upotrebe te **obratite pozornost na upozorenja** na uređajima. Upotrebljavajte samo rezervne dijelove koje je odobrio proizvođač.

Ovo je nova vrsta proizvoda i problemi bi se mogli pojaviti na cijelom tržištu (od uglednih brendova do nebrendiranih proizvođača).

Budite oprezni kada upotrebljavate uređaje koji proizvode ozon. Ozon je iznimno korozivan, stoga loše dizajnirani uređaji koji proizvode visoke razine ove tvari mogu narušiti električnu sigurnost.

Za gospodarske subjekte

Kada dizajnirate takve proizvode, pobrinite se da su, među ostalima, ispunjeni sljedeći zahtjevi:

- UV zračenje ne dolazi u izravan kontakt s očima ili kožom.
- Filtar proizvoda ne može se ukloniti bez alata, a proizvodom se ne može upravljati bez filtra.
- Proizvod ne proizvodi razine ozona koje su opasne za korisnika.

Iako ne postoji **jedinstveni standard specifičan za proizvod** koji se može primijeniti u fazi dizajniranja, dobro su uspostavljena **osnovna načela dizajna za sigurnost električnih proizvoda** i moraju se slijediti.

Postoje odgovarajući standardi koji se mogu primijeniti za procjenu dizajna koji se odnosi na značajke specifične za proizvod, a koji bi se trebali primjenjivati kako bi se osiguralo da su proizvodi „sigurni” u skladu s Direktivom o niskom naponu i da za korisnike i ostale ne predstavljaju rizik od ozljeda.

Informirajte o **performansama proizvoda** i pružite **informacije o tome kako ga i gdje upotrebljavati**.

Za tijela javne vlasti

Pri nadzoru tržišta nastavite usmjeravati napore na ozonske pročistače zraka i sterilizatore. To je sektor proizvoda u nastajanju koji zahtijeva znatnu intervenciju kako bi se osigurala sukladnost i kako bi se upravljalo trenutačnim rizikom. Educirajte potrošače o rizicima koje ti proizvodi predstavljaju.

Za tijela za normizaciju

S obzirom na njihovu očiglednu popularnost i poteškoće za koje se čini da ih proizvođači imaju u smislu izrade sigurnog i sukladnog proizvoda, razmislite o **razvoju posebnog standarda za ovu klasu proizvoda**.

Razmotrite razvoj **zahtjeva kako bi se učinkovitost** ovih proizvoda **mogla odgovarajuće procijeniti**.

1. Što je CASP?

Koordinirane aktivnosti za sigurnost proizvoda (CASP) tijelima za nadzor tržišta iz zemalja Europske unije / Europskog gospodarskog prostora omogućuju suradnju i jačanje sigurnosti proizvoda stavljenih na jedinstveno tržište.

CASP 2022. uključuje šest aktivnosti povezanih s određenim proizvodom i četiri horizontalne aktivnosti.

Aktivnosti povezane s određenim proizvodom testiraju različite vrste proizvoda koje mogu predstavljati rizik za potrošače. Proizvode odabiru i prikupljaju uključena tijela za nadzor tržišta te se ispituju na temelju zajednički dogovorenog plana ispitivanja.

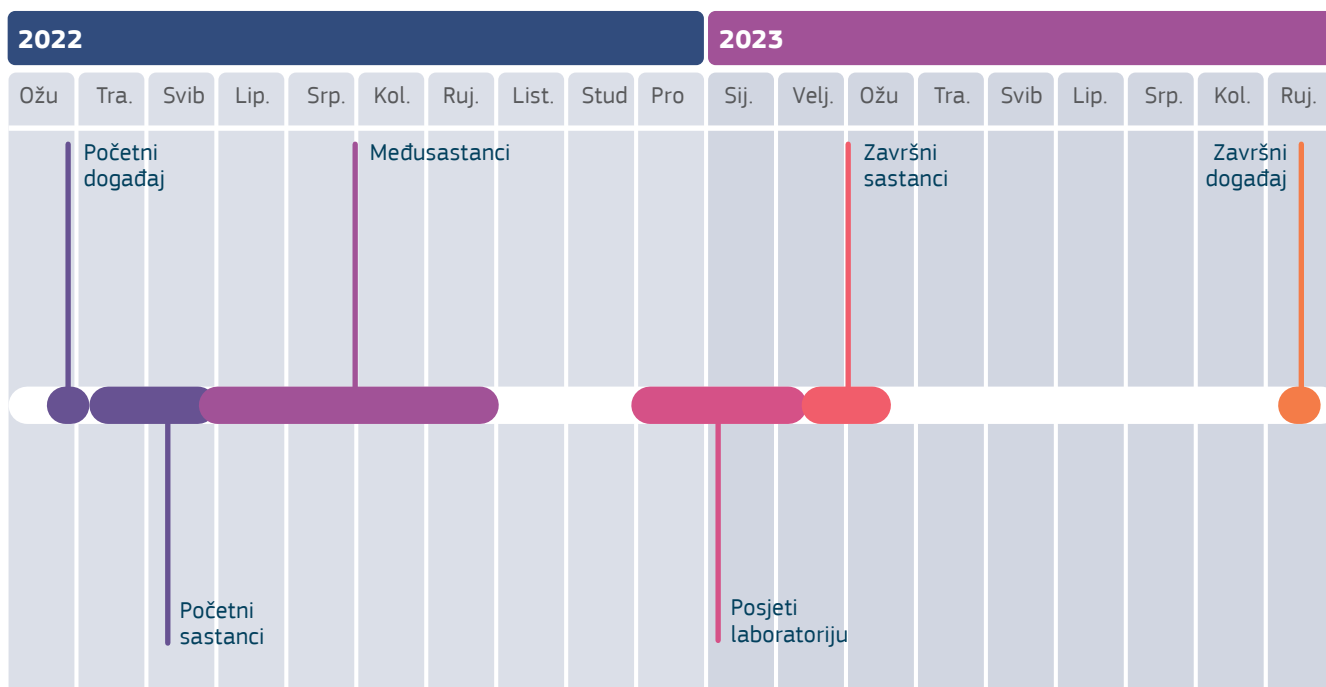
• **Horizontalne aktivnosti** predstavljaju forum za tijela za nadzor tržišta za razmjenu ideja i najboljih praksi. Pod vodstvom tehničkog stručnjaka razvijaju zajedničke pristupe, postupke i praktične alate za nadzor tržišta.

Uloge i odgovornosti

2. Plan rada za aktivnosti povezane s određenim proizvodom

Kontinuirana interna komunikacija preko platforme Wiki Confluence

POČETAK	UZORKOVANJE I ISPITIVANJE	IZVJEŠĆIVANJE	VANJSKE KOMUNIKACIJE
Opsežno istraživanje dokumentacije	Postupak natječaja za izbor laboratorija	Procjena rizika	Razvoj komunikacijskog alata
Razgovori za utvrđivanje područja primjene	Odabir i ugovaranje laboratorija	Koordinacija mjera koje su donijela tijela za nadzor tržišta	Razvoj komunikacijskih poruka
Nacrt plana ispitivanja i uzorkovanja	Uzorkovanje i transport	Izrada završnih izvješća	Pokretanje komunikacijske kampanje
Mapiranje laboratorija	Postupak ispitivanja i izvješća o ispitivanju	Odlaganje ili vraćanje uzoraka tijelima za nadzor tržišta	Procjena učinka

3. Alati i procesi za aktivnosti povezane s određenim proizvodom

0

Postupak prije CASP-a

GU JUST provodi zadatak određivanja prioriteta za odabir kategorija proizvoda. Šest kategorija proizvoda u CASP-u 2022. odabrala su uključena tijela za nadzor tržišta u okviru savjetovanja koje je organizirao GU JUST.

1

Potvrđivanje planova ispitivanja i uzorkovanja

Tehnički stručnjaci izrađuju planove na temelju povratnih informacija tijela za nadzor tržišta i raspoloživog proračuna. Nacrti se predstavljaju na početnom sastanku, a zatim ih tijela za nadzor tržišta dorađuju i potvrđuju preko Wikija.

2

Odabir laboratorija

Tim izvođača mapira laboratorije i javlja im se kako bi prikupio cijene i druge informacije. Natječajni postupak pokreće se nakon početnog sastanka, a ponude se ocjenjuju. Tijekom međusastanaka uključena tijela za nadzor tržišta odlučuju koji će laboratorij odabrati.

3

Prikupljanje i transport uzoraka

Tijela za nadzor tržišta prikupljaju relevantne uzorke sa svojih nacionalnih tržišta i upisuju ih u kodifikacijski dosje. Nakon preliminarnih provjera tijela za nadzor tržišta šalju uzorke u laboratorij.

4

Ispitivanje i isporuka izvješća o ispitivanju

Laboratorij ispituje uzorke prema dogovorenom planu ispitivanja i učitava izvješća o ispitivanju na Wiki. Tijela za nadzor tržišta po potrebi traže pojašnjenje i odobravaju izvješća.

5

Procjena rizika

Tehnički stručnjak i tijela za nadzor tržišta izrađuju scenarije na temelju odabranih uzoraka tijekom sastanka u laboratoriju i analiziraju rizike. Tijela za nadzor tržišta provode procjene rizika za sve uzorke koji ne ispunjavaju zakonske zahtjeve.

6

Prijenos scenarija u alat smjernica za procjenu rizika

Scenariji razvijeni tijekom projekta prenose se u alat smjernica za procjenu rizika.

7

Mjere koje su donijela tijela za nadzor tržišta

Tijela za nadzor tržišta poduzimaju odgovarajuće mjere za predmetne proizvode i prijavljuju ih u sustav Safety Gate.

8

Vanjske komunikacije

Aktivnosti vanjske komunikacije pokreću se na završnom događaju. Nakon toga uslijedit će paneuropska komunikacijska kampanja u trajanju od dva do tri tjedna.

Alati

Audiovizualni isječci namijenjene potrošačima i općoj publici izrađuju se za svaku aktivnost povezanu s određenim proizvodom i za cjelokupan projekt CASP 2022.

Infografike namijenjene gospodarskim subjektima razvijene su za svaku aktivnost povezanu s određenim proizvodom u projektu CASP 2022.

Završna izvješća izrađuju se za svaku aktivnost i za projekt CASP 2022. Prevedena su na sve službene jezike EU-a te na norveški i islandski.

Kanali

Komunikacijski materijal dijeli se preko:

- [web-stranice CASP EK-a](#)
- nacionalnih komunikacijskih kanala tijela za nadzor tržišta
- relevantnog tiska i drugih dionika

EUROPSKA KOMISIJA

Directorate-General for Justice and Consumers
Directorate Consumers
Unit E.4 Product Safety and Rapid Alert System
E-mail: JUST-RAPEX@ec.europa.eu

Europska komisija nije odgovorna za bilo kakve posljedice koje proizlaze iz ponovne uporabe ove publikacije.

© europska unija, 2023

Politika ponovne uporabe dokumenata Europske komisije uređena je na temelju Odluke Komisije 2011/833/EU od 12. prosinca 2011. o ponovnoj uporabi dokumenata Komisije (SL L 330, 14.12.2011., str. 39). Osim ako je navedeno drukčije, ponovna uporaba ovog dokumenta dopuštena je u skladu s licencijom Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znači da je ponovna uporaba dopuštena uz navođenje relevantnih podataka i svih izmjena.

Za svaku uporabu ili reprodukciju elemenata koji nisu u vlasništvu Europske unije možda će biti potrebno zatražiti dopuštenje izravno od odgovarajućih nositelja prava.

Informacije o Europskoj uniji na svim službenim jezicima EU-a dostupne su na internetskim stranicama Europa:
https://europa.eu/european-union/index_hr

Ured za publikacije
Europske unije

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2023

PDF ISBN 978-92-68-03632-7 doi:10.2838/511305 DS-03-23-173-HR-N